

Τέτοια μαύρη νυχτιά θὰ διαλέξῃ
Γιὰ νὰ κρίνῃ τὸν κόσμ' ὁ Χριστὸς,
Γιατὶ τέτοια νυχτιά μὲ μιὰ λέξι
Μιὰ φορὰ τὴν πλημμύρησε φῶς.

Ἀλλ' ἐκεῖ π' ἀναπαύεται ὁ Ξένος
Στὸ γλυκὸ τοῦ τὸν ὕπνο δασμένος
Τρομερὸ ξαφνικὸ τὸν σηκώνει,
Τὸν παγώνει—σκληρὴ συμφορά.

Εἶναι ἡ Φήμη τοῦ γύρου τοῦ ἀφίνει
Γνωρισμένη, δροσάτη πνοή,
Ποῦ στὸν ὕπνο τοῦ μέσα τοῦ δίνει
Τὸ στερνὸ τῆς ξανθοῦλας φιλή.

Στ' ἀπλωμένου φτεροῦ της τὴν ἄκρη
Ζεστ' ἀκόμη τοῦ φέρνει τὸ δάκρυ
Ποῦ στὰ μάτια της εἶχε προβάλλει
Προτοῦ ἑγάλη—στερνὸ στεναγμό.

Σὰν τρελλὸς ἀπ' τὸ στρώμα πετίζεται,
Τρέχει πάει στὴν πέρα ἐκκλησιά,
Στὰ χαμόδενδρα μεσ' ἀγωνίζεται
Γιὰ νὰ ἰδῇ ποῦ κοιμᾶτ' ἡ Θεά.

Μ' ἀντὶ νὰ ἔρῃ σταυρὸ νὰ φιλήσῃ
Καὶ μιὰ πλάκα δῶδ δάκρυα νὰ χύσῃ,
Σ' ἓνα μνημὲν μεγάλο θαμένους
Πεθαμένους,—χιλιάδες ἑθωρεῖ (1).

Ἀπὸ τότε στὰ γράμπανα τρέχει
Κ' ἓνα φάσμα τοῦ πηαίνει κοντὰ,
Τὸν χαϊδεύει, μὲ δάκρυα τὸν βρέχει
Καὶ τὸν κάνει νὰ ψάλλῃ γλυκά.

== Δὲν ἀπόθανε; ἀκόμη
Χαραυγὴ μου ἀκόμη ζῆς,
Δὲν τελειώνει μὲ τὸ Χρό
Τὸ ταξίδι τῆς ζωῆς.

Δὲν ἀλλάξαμε στὸν κόσμῳ
Ἐν ἀγκάλλασμα γλυκὸ,
Δὲν μοῦ εἶπες σ' ἀγαπάω,
Δὲν σοῦ εἶπα σ' ἀγαπῶ.

Ἀλλὰ τώρα πεθαμένη
Μέρα νόχτα μ' ἀκλουθῆς,
Καὶ γυρεύεις τὸ φιλή μου
Καὶ μοῦ λές πῶς μ' ἀγαπῆς.

Μ' ἀγαπῆς καὶ δὲν ζηλεύεις
Ποῦ στὸν κόσμῳ ἀκόμη ζῶ,
Μ' ἀγαπῆς γιατί μιὰ ἄνθρωπος
Ἀγαπώμεθα τὰ δῶ! =

Κι' ἂν στὸ ὕπνον τὰ μάτια θὰ κλείσῃ
Στῆς νυχτὸς τῇ μεγάλῃ συγῇ,

Σταυρωμένα τὰ χέρια, θ' ἀρχίσῃ
Τῇ στερνῇ τοῦ νὰ πῇ προσευχή.

== Ζήτησ' ἀπὸ τὸν Ἰψιστο
Νὰ ἴθω κ' ἐγὼ σιμά σου
Νὰ ζῶ μὲ τὰ παιγνίδια σου,
Νὰ ζῶ στὴν ἀγκαλιά σου,
Ναί, Χαραυγὴ, νὰ τρέφωμαι
Μ' ἓνα σου ἀγνὸ φιλή.

Καὶ χίλια χρόν' ἂν ἦτανε
Νὰ ζήσω τί μὲ μέλει;
Τούτ' ἡ ψυχὴ μου ἡ ἄχαρη
Τὸν κόσμῳ τί τὸν θέλει;
Λουλούδια ποῦ ἐμαράνθησαν
Σ' ἐμένα τί ὠφελοῦν;

Ἐλα, μαζύ σου πάρε με
Μακρὰ, μακρὰ ἀπ' τὸν ἄδην,
Στοὺς οὐρανούς νὰ ζήσουμε
Ἡμέρες χωρὶς βράδυ,
Νιάτα ποῦ πάντ' ἀνθίζουνε,
Ζωὴ χωρὶς καύμους! =

(Τέλος τοῦ Α' μέρους).

ΤΟ ΠΕΡΙ ΟΜΗΡΟΥ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΤΟΥ Κ. Ι. ΒΑΛΕΤΤΑ.

Περὶ τοῦ συγγράμματος τοῦ Κ. Ι. Βαλέττα τοῦ
πραγματευομένου περὶ τοῦ βίου τοῦ Ὀμήρου (1),
ὠμίλησεν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ ὁ κατὰ τὴν Δύ-
σιν τύπος, θεωρήσας πρὸς τοὺς ἄλλοις αὐτὸ ἀρίστην
καὶ ἀκριβεστάτην ἐξιστόρησιν τῶν ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρ-
χῆς γραφέντων περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἱκα-
νὴν νὰ χειραγωγῇ τὸν σπουδαστὴν μεταξὺ τοῦ δαι-
δάλου τῶν γνωμῶν, ὅσαι συνεῖράγησαν καὶ συρ-
ρηγνύονται ἀδιακόπως περὶ τὸν πολὺπατρὶν ποιη-
τὴν. Αὕτη δὲ ἡ τῶν ξένων σπουδὴ ἀποδεικνύει οὐ
μόνον τὴν ἀξιολογότητα τοῦ συγγράμματος, ὑπερ
καὶ κινωτὸν ἐπεκάλεσεν ἕτερός τις σοφός, ἀλλὰ καὶ
τὴν πρὸς τὴν μελέτην τῆς ἐλληνίδος φιλοτιμίαν αὐ-
τῶν, καὶ τὴν πρὸς τὰ ἡμέτερα ἔργα εὐμενὴ συγκα-
τάθασιν τῶν σοφῶν τῆς Εὐρώπης.

Ἰδοὺ ἐν περιλήψει τί περὶ τοῦ συγγράμματος αὐ-
τοῦ ἀναγινώσκωμεν ἐν τινὶ περιοδικῷ τῆς Γαλ-
λίας (2).

«Καθὼς πάντες οἱ ἀγαπῶντες τὰς μελέτας, οὕτω
καὶ ὁ Κ. Ι. Βαλέττας μόλις ἀποθέτει τὸν κάλαμον

(1) Ὁρ. Πανθ. τόμ. 12, σελ. 504.

(2) Revue moderne, τῆς 10 Σεπτ. 1868 σελ. 366.

(1) Εἴχ' ἐπὶ τῇ ἡ χελιδνία.

καὶ ἀναλαμβάνει πάλιν αὐτόν. Γνωστὸν ὅτι οὐ πρὸ πολλοῦ ἐξέδοτο τὰς ἐπιστολάς τοῦ Φωτίου καὶ ὅτι εὐθὺς ἐνησχολήθη εἰς τὴν πρὸς ἑκδοσὶν παρασκευὴν τῆς περιωνύμου βιβλιοθήκης τοῦ σοφοῦ πατριάρχου· μόλις δὲ κατήρτισεν αὐτὴν καὶ ἐδημοσίευσεν νέον ἔργον, τὴν περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ποιημάτων τοῦ Ὀμήρου ἱστορικὴν καὶ κριτικὴν αὐτοῦ πραγματείαν, περὶ ἧς θέλω εἶπει ὀλίγα ἐνταῦθα.

Ἡ Ἑλλάς ἀναζωογονουμένη ὑπὸ φιλελευθέρων κυβερνήσιν, μεριμνᾷ ἐν ταύτῃ καὶ περὶ τῆς παρελθούσης δόξης, ἣν οἱ πρεσβύτεροι φροντίζουσι νὰ καταστήσωσι γνωστὴν πρὸς τοὺς νεωτέρους. Ἡ ἄμιλλα δὲ αὐτὴ ἐξελέξατο ἀντικείμενον ἐπιτήδειον νὰ ἀναφλέξῃ, ἔτι μᾶλλον αὐτὴν, λέγω τὸν Ὀμηρον. Ἀγὼν ἐτέθη, ἀγωνοδίκαι ὠνομάσθησαν καὶ βραβεῖα ἐτάχθησαν. Ἡ Πανθώρα ἐδημοσίευσεν ἀκαδημικὰς τινας μελέτας τοῦ Κ. Βερναρδάκη περὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ, καὶ ὁ Κ. Βαλέττας συντρέχει μετὰ τῶν ἄλλων εἰς τὴν ἀποθέωσιν τοῦ ποιητοῦ τῆς Ἰλιάδος. «Εἰς τὸν βῶμόν τοῦ Ὀμήρου τὸν ἀναχειρόμενον ἐν Ἑλλάδι, πρέπει, εἶπε, νὰ θέσω καὶ ἐγὼ μικρὸν λίθον.» Καὶ τοῦτο εἰπὼν συνέγραψεν ἀξιόλογον σύγγραμμα.

Ἰσως καθίσταται περιττὸν νὰ γράψωσι τοῦ λοιποῦ ἄλλοι περὶ τοῦ προκειμένου· διότι ἐκ τοῦ ἀνά χειρὸς πονήματος μνησάνομεν ὅ,τι πρέπει νὰ μάθωμεν περὶ τοῦ αἰοῦ τοῦ Ἀχιλλέως. Καὶ νέοι καὶ γέροντες διδασκόμεθα ἐν αὐτῷ, καὶ τὸ κατ' ἐμὲ ἐπεθύμουν νὰ ἴδω μεταπεφρασμένον γαλλιστὶ τὸ σύγγραμμα τοῦ Κ. Βαλέττα, καθὼς ἄξιον νὰ καταταχθῇ εἰς πάσας τὰς βιβλιοθήκας.

Ὁ Κ. Βαλέττας δὲν ἐξυμνεῖ δι' ἀπλῶν φράσεων τὸν Ὀμηρον, νέον πάντοτε ὄντα καὶ μετὰ τρισχιλίων ἐτῶν παρέλευσιν καὶ μετὰ τὰς τόσας τῶν μεταφραστῶν παραποιήσεις, ἀλλὰ ἀναλύων τὸ ποίημα ἀποφεύγει τοὺς κοινούς τύπους, καὶ ἐκτιμῶν τὰ θελγνῆτρα τῆς γλώσσης αὐτοῦ, δεικνύει ἀνωτέραν καὶ πρωτότυπον φιλοκαλίαν, ὁποῖαν δὲν ἔδειξαν οἱ περὶ Ὀμήρου γράψαντες πολυάριθμοι νεώτεροι. Δὲν πρέπει δὲ ν' ἀρνηθῶμεν ὅτι ἡ ἑξὺς τοῦ ὀμιλεῖν τὴν γλῶσσαν, εἰ καὶ παρελλογαμένην σήμερον, τοῦ ποιητοῦ, τὸ πλεονέκτημα τῆς γεννήσεως ἐν τῇ χώρᾳ ὅπου ἔζησεν ἐκεῖνος, καὶ τῆς ἔτι καὶ νῦν σωζομένης ἀνεξάλειπτου σφραγίδος τοῦ ἐθνικοῦ χαρακτῆρος τὸν ὁποῖον αὐτὸς περιέγραψε, καθὼς καὶ ἡ γνῶσις μυρίων λεπτομερειῶν, τὰς ὁποίας ἡμεῖς μὲν οἱ ἄλλοι ἐθνεῖς ἀγνοοῦμεν, αἰσθάνεται δὲ ἀκόπως ὁ Ἕλληνας, αὐτὰ λέγομεν αἱ περιστάσεις ἀναδεικνύουσι τὸν ἡμέτερον συγγραφέα ἀνώτερον καὶ τοῦ Dugas-Monthel, καὶ αὐτοῦ ἔτι τοῦ ἀββᾶ Βαρθελεμῆ, τοῦ κάλλιστα ἐννοήσαντος τὸ ὀμηρικὸν αἶσθημα.

Τοῦτο βεβαίως θὰ ἐδόξῃ καὶ ὁ Κ. Edgard

Κινέ, εἰπὼν τὰ ἑξῆς· «Διέβην πλησίον πύλης ἐφ' ἧς ἦτο λελαξευμένος λέων, καὶ καταδὲς ὀλίγον ἦλθον εἰς τὴν εἰσοδὸν μεγάλου τάφου. Καὶ πόλις μὲν ἦσαν αἱ Μυκῆναι, θύρα δὲ αὐτὴ ἐκεῖνη δι' ἧς ὁ ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων διήλθεν ἵνα ἐκστρατεύσῃ εἰς τὴν Τρῳάδα, καὶ τάφος δὲ τοῦ ἑτέρου τῶν Ἀτρείδων. Τὴν ὥραν ἐκεῖνην ὁ ἐκ τῆς θαλάσσης ἀὴρ ἠκούετο ψιθυρίζων ὡς κιθάρα ἰωνικὴ μεταξὺ νεκρῶν ξηρῶν. Ἐκτοτε ἀπέπτυσεν τὰ συστήματα τῶν σχολιαστῶν, πεισθεὶς ὅτι εἷς καὶ μόνος εἶναι ὁ ἀληθὴς ἐρμηνευτὴς τοῦ Ὀμήρου, ὁ τόπος δηλαδὴ αὐτοῦ, καὶ ὁ οὐρανός, καὶ τὰ κυκλώπεια τεῖχη, καὶ ἡ θεία ἐκεῖνη θάλασσα, καὶ τὰ κύματα τοῦ κόλπου, ἅτινα καὶ σήμερον ἀντηχοῦσι γαλήνια τὸ ἄσμα τοῦ γέροντος ῥαψώδου »

Ὁ Κ. Βαλέττας ἔχει ἐπίσης δικαίον λέγων ἀδύνατον εἰς ξένον νὰ αἰσθανθῇ ἀναγινώσκων μετάφρασιν ὅ,τι αἰσθάνεται ὁ Ἕλληνας ἀναγινώσκων τὸ πρωτότυπον· καὶ ὅτι καὶ ἂν ὁ ξένος ἔχῃ τὴν ἱκανότητα νὰ ἐννοήσῃ τὸ κείμενον, εἶναι ὡσαύτως ἀδύνατον νὰ αἰσθανθῇ τὸ κάλλος καὶ τὴν ἁρμονίαν αὐτοῦ ἐὰν προσφέρῃ τὴν ἐλληνικὴν κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Ἐράσμου.

... Κατὰ τοῦτο δὲ νομίζω πρωτότυπον καὶ ὠφέλιμον τὸ βιβλίον τοῦ Κ. Βαλέττα, ὅτι ἐκθέτει ἐν ἄκρᾳ ἀκριθείᾳ, τὰ διάφορα ὀμηρικὰ ζητήματα, διότι κατὰ πᾶσαν ἐκτονταετηρίδα ἀνεφύη νέον τι δόγμα περὶ τοῦ ποιητοῦ, καὶ νέος τις τρόπος ἐκτιμήσεως τοῦ νοῦ καὶ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ. . . Τῶν διαφορῶν αὐτῶν περιόδων ὁ Κ. Βαλέττας ζωγραφεῖ ἐντελέστατον, σοφώτατον καὶ διδακτικώτατον πίνακα. . . »

Ἐνταῦθα ὁ κριτὴς τοῦ ἡμετέρου συγγράμματος ἐκθέτει διὰ μακρῶν τὰς κυριώτερας περὶ Ὀμήρου γνώμας· καταλήγει δὲ τὸ ἄρθρον αὐτοῦ διὰ τῶν ἑξῆς·

«Ἰδοὺ αἱ κυριώτεραι περὶ Ὀμήρου αἱρέσεις, τὰς ὁποίας ὁ Κ. Βαλέττας ἀνέγραψεν ἐν τῷ σπουδαίῳ αὐτοῦ πονήματι· καὶ δὲν ἀνέγραψε μόνον ἀλλὰ καὶ ἀνέκρινε προσθεὶς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ γνώμην. Κατ' αὐτὸν, τοιοῦτο τὸ σχέδιον καὶ τοιαύτη ἡ ἐνότης ἐκάστου τῶν δύο ποιημάτων, ὥστε ἀδύνατον ἦτο διασκευασταὶ νὰ ἀναδείξωσι τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδύσειαν ὁποίας βλέπομεν σήμερον διὰ συρράφης ῥακῶν καὶ τεμαχίων. . . Φρονῶν δὲ δυνατὴν τὴν ἐπὶ πολὺ διὰ τῆς μνήμης διάσωσιν τῶν ῥαψωδιῶν, ἀποκρούει τοὺς σημερινούς δισταγμούς διὰ τοῦ κύρους τῶν ἀρχαίων μαρτυριῶν, καὶ ἀπορεῖ διὰ τί θεωροῦμεν αὐτὰς ἦττον ἀξιοπίστους τῶν νεωτέρων. . . »

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συμπεραίνομεν ὅτι ὁ γράψας τὸ ἄρθρον τῆς Revue moderne Κ. Ch. Gidel ἐκ τῶν καθηγητῶν τῆς Σορβόννης, ἂν μὴ ἀπατᾷ ἡμᾶς ἡ μνήμη, μελετήσας μετ' ἐπιστάσεως τὸ σύγγραμμα τοῦ

Κ. Βαλέττα, ἐνόησε τὸν ἀληθῆ αὐτοῦ σκοπὸν, ὅστις δὲν ἦτο νὰ πραγμάτευθῃ περὶ τοῦ ὁμηρικοῦ ζητήματος, ὡς τινες ὑπέλαβον ἐνεκα τοῦ συγχρόνου διαγωνίσματος, ἀλλὰ νὰ ἐκθέσῃ, ὡς εἶπομεν, τὰς διαφορὰς δόξας τὰς περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ποιημάτων τοῦ Ὁμήρου ἀναφυσίσας ἀπ' αἰῶνος.

Η ΖΕΛΙΜΗ.

ΦΑΝΤΑΣΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ.

(Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ.)

Ἐπεσκέφθης ποτὲ τὸ ὠραῖον κλίμα τῆς Ἀνατολῆς, τὴν γῆν τοῦ φωτός, ἀνεπαύθης ἐπὶ τῶν ῥόδων τῆς φύσεως, ἐθαύμασες τὰς παραλίους ἐρημίας καὶ τὰ κυανὰ κύματα τῆς ἀχανοῦς θαλάσσης τῆς;

Τὸ πᾶν ἐκεῖ πνέει χάριν καὶ ἡδονήν. Ἡ κυπάριστος διαδίδει ἡδεῖαν μελαγχολίαν. Ἡ θλίψις ἔχει γλυκεῖαν τὴν ἑκφρασιν καὶ συγκινητικὴν, ὡς ὁ ἔρως. Τὰ ἄσματα τῶν παρθένων εἶναι ἄγνὰ, ὡς ἡ προσευχὴ τῆς νηπιότητος.

Αἱ σκιαὶ τῆς νυκτὸς ἐξαφανίζονται, αἱ νεφέλαι βραδέως διασκορπίζονται. Ὁ οὐρανὸς στίλβει εἰς τὰ ζωηρὰ χρώματα τῆς αὐγῆς. Ἐλαφρὰ αὔρα δροσίζει τοὺς κήπους τοῦ ἀρχαίου Βυζαντίου, διασκορπίζει τὰς εὐωδίας τῶν κέδρων, καὶ κινεῖ βραδέως τοὺς κλάδους τῆς ἰτέας ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ πλατέος Ἑλλησπόντου.

Κελαδεῖ ἡ ἀπὸ τῶν ἐπὶ τῶν ἀφρόνων ῥόδων, καὶ ἡ γῆ γέμουσα ἀνθέων φαίνεται ἀμιλλωμένη πρὸς τὴν ἑριν.

Καὶ ὅμοις ἡ νύξ, ἥτις προηγῆθη τῆς τοσοῦτον ἀγαπητῆς ἡμέρας, ἦτο πλήρης τρόμων. Ἡ σελήνη οὐδεμίαν ἀκτίνα ἐξηκόντιζεν ἐπὶ τῆς καλύβης τοῦ ποιμένου. Ὁ οὐρανὸς ἦτο κεκαλυμμένος ὑπὸ νεφῶν, καὶ ὁ Ἑλλησπόντος ὕψωνε μελανὰ τὰ κύματά του. Ὁ ἄνεμος μετέδιδεν εἰς τὰς ἀκοάς μου τὸν κρότον πιστολίου. Φωνὴ νκυγίου ἀντηχεῖ ἴσως τὸ πλοῖον τοῦ Ὄσμάν καταπλέει εἰς τὸν λιμένα.

Ταῦτα διελογίζετο ἡ Ζελίμη, ὠραία κόρη Ὀθωμανοῦ περιπατοῦσα εἰς τοὺς κήπους τῆς τοῦ ζωογονουμένου ὑπὸ τοῦ ἀνατολικοῦ ἡλίου. Ἀλλὰ τὸ μέτωπόν της δὲν ἦτο τότεν ἱλαρὸν ὡς πρὸ ὀλίγου. Μυστηριώδης τρόμος ἐπεβάρυνε τὴν καρδίαν της, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ της ἦσαν ἐξωγνώμενοι ὑπὸ τῶν δακρύων. Ἐβλεπε τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης, τὸ μέρος ἐκεῖνο παρὰ τοῦ ὁποίου περιέμενε τὴν ἐκπλήρωσιν ὑποσχέσεώς τινος, καὶ ἔπλεκε στεφάνους ἐξ ἀνθέων ὅπως ἑορτάσῃ τὴν ἀφίξιν τοῦ Ὄσμάν. Τὰ χεῖλη της ἠγωνίζοντο νὰ ὑπομειδιάσωσιν, ἀλλ' ὠχρότης ἐπεκάθητο ἐπὶ τοῦ ὠραίου της προσώπου.

Πτωχὴ νεᾶνις!.. Εἰς ποίαν ἀδηνονίαν σ' ἐνέβαλεν ἡ ἐνθούμησις τοῦ Ὄσμάν; Πόσας εὐχὰς εἶχεν ἀναπέμψῃ εἰς οὐρανὸν διὰ τὸ εἶδωλον τῆς ψυχῆς της! Ὅπόταν διήρχετο ἡ θύελλα καὶ τὸ πᾶν ἠρέμει, αὐτὴ μόνη τετυλιγμένη μετ' τὸν μεταξωτὸν μανδύαν της καὶ τοὺς πλοκάμους ἔχουσα ἐρριμμένους ἐπὶ τοῦ στήθους, τοὺς ὁποίους ὁ τοῦ μεσονυκτίου ἀὴρ ἔλαφρως ἐτάραττεν, αὕτη λέγω, μόνη ἐγρηγόρει.

Ἀνέβη εἰς τὸν ὑψηλότερον πύργον τοῦ παλατίου της, καὶ βλέπουσα μακρὰν τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης ἐδέετο ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ Ὄσμάν.

Ἡ θύελλα ἐν τοσοῦτῳ ἐκόπασεν, ἀλλὰ τὸ πᾶν ἦτο σκοτεινὸν καὶ μυστηριώδες, σιγὴ ἐβασίλευεν. Οὐδὲν σημεῖον ζωῆς διετάραττε τὸν γλυκὺν ὕπνον τῆς φύσεως. Οὐδεὶς ἐτάραττε τὸ ὠχρὸν φῶς τοῦ φάρου τῆς Ἑλλης.

Ἡ ἀκτίς τοῦ λυκαυγοῦς ἦτο ὠραία ὡς ἡ ἐλπὶς αὐτῆς. Τὸ μειδιάμα τοῦ ἡλίου διήγειρεν ἐν τῇ καρδίᾳ ἰδέας εἰρήνης, διότι τὸ φῶς χρησιμεύει ἀντὶ ἀνακουφίσεως εἰς τὸν τεθλιμμένον. Ἐψαλλε μελαγχολικὴν μελωδίαν ὡς ὁ ἔρως, καὶ ἡ φωνὴ της ἐφαίνετο κλαυθμὸς περιστερᾶς, ἀναπνευσμένης ἐντὸς τῆς φωλεᾶς τῆς μεταξὺ ἐρειπίων τάφου.

Ἡ Ζελίμη προσπαθεῖ νὰ φαίνεται χαρίεσσα, ἀλλὰ τὸ πάθος κατέτρεκε τὴν καρδίαν της, ὡς ὁ σκόληξ ἐν τῷ κάλυκι τοῦ ῥόδου κρυπτόμενος.

Ὁ κρότος πυροβόλου καὶ φωναὶ πλήθους μακρόθεν ἐρχόμεναι κατεπτόησαν τὴν Ζελίμην. Πλοῖον πλησίον τρέχει εἰς τὸ πέλαγος, καὶ στρέφεται πρὸς τὴν παραλίαν. Ἡ ἡμισέληνος ἐκυμάτιζεν ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, αἵτινες ἐπληκτον τοὺς τοίχους τῆς Μητροπόλεως τοῦ ἀνατολικοῦ κόσμου... Εἶναι συμπατριῶταί μας;.. Ἡ σημαία, ἥτις τοὺς ὀδηγεῖ δὲν εἶναι τοῦ Ὄσμάν;

Τὸ βλέμμα τῆς Ζελίμης παρατηρεῖ ἅπαντα τὰ ἱστία. Ἐμέτρησε τὰς κεφαλὰς τῶν Μωχμεθανῶν τῶν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἱσταμένων, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθη νὰ διακρίνῃ καὶ τὴν τοῦ Ὄσμάν.

Πνέει ὀρμητικὸς ὁ ὀρεινὸς ἄνεμος. Τῶν θαλασσίων πτηνῶν ἡ ἀγρία φωνὴ ἀντηχεῖ, καὶ τὰ κύματα τοῦ Ἑλλησπόντου ὑπερβαίνουν τοὺς βράχους. Τὰ ἀφρόλευκα κύματα μετέφερον ἐπὶ τῆς παραλίας τὰ λείψανα ναυαγίων καὶ μανδύας πορφυροῦς, οἵτινες ἐκοκλίνιζον μακρὰν ἐπὶ τῶν τρωμάτων τῆς ἄμμου.

Φύγε, ὦ Ζελίμη! Θέλει παύσει ἡ ὀργὴ τῆς θαλάσσης, καὶ θέλει ἐκανακάμψῃ γαλήνη ἐπὶ τῆς ἀκτῆς. Καὶ δὲν θέλεις εἶσαι πλέον ἢ ἀκτίς τῆς ὠραιότητος, ἥτις διαχέει τὴν μελαγχολικὴν ἡδονὴν εἰς τὸ λυκόφως τῆς ἐσπέρας.

Φύγε, Ζελίμη, δὲν δύνασαι νὰ ἴδῃς τὸ πλοῖον τῆς δυστυχίας καὶ νὰ μὴ φρίξῃς. Ὁ μὲν ἔρως σου ὑπῆρξεν ἄνευ ἐλπίδος, ἡ δὲ ζωὴ σου ἔχει ἀκόμη μίαν ἐλπί-